

AUDYT KRAJOBRAZOWY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

KRAJOBRAZ PRIORYTETOWY

CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Nazwa krajobrazu: Murcki

Kod krajobrazu: 24-341.13-195

Położenie administracyjne: Gmina Katowice, Powiat Katowice

Katowice, Warszawa
2025

Projekt realizowany na zlecenie
Województwa Śląskiego
(Umowa CRU WSL nr 1462/GN/2021)

Wykonawca prac:

Konsorcjum w składzie

Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska
(Lider Konsorcjum)

UNIwersytet ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Uniwersytet Śląski w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

SZKOŁA GŁÓWNA
GOSPODARSTWA
WIEJSKIEGO

Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie
(Partner Konsorcjum)

Akademia Śląska (dawniej Wyższa Szkoła Techniczna)
w Katowicach
(Partner Konsorcjum)

Kierownik naukowy Audytu:

dr hab. Urszula Myga-Piątek, prof. UŚ – Uniwersytet Śląski w Katowicach

fot. okładka:

Murcki, Rynek Murckowski. Wyraźne kwartały ulic z większymi budynkami na zewnątrz (fot. Bartłomiej Szypuła)

1 METRYCZKA OGÓLNA KRAJOBRAZU

Nazwa Krajobrazu	Murcki
ID	299
Kod krajobrazu	24-341.13-195
Typ, podtyp krajobrazu	10c - Obszary zabudowy mieszkaniowej
Typ rzeźby terenu*	B - Krajobrazy faliste
Kod mezoregionu*	341.13
Nazwa mezoregionu*	Wyżyna Katowicka
Typ krajobrazu naturalnego*	Wyżyn i niskich gór
Nazwa krajobrazu naturalnego*	Węglanowe i gipsowe - erozyjne: zwartych masywów ze skałkami
Kod podokręgu geobotanicznego*	C.3.1.n
Nazwa podokręgu geobotanicznego*	Bytomsko-Mysłowicki
Typ krajobrazu roślinności potencjalnej*	30
Nazwa krajobrazu roślinności potencjalnej*	Żyzna buczyna sudecka, forma podgórska
Kod regionu historyczno-kulturowego*	I.E.8
Nazwa regionu historyczno-kulturowego*	Konurbacja katowicka, region przemysłowy
Położenie administracyjne	Gmina Katowice, Powiat Katowice
Powierzchnia (ha)	130,07

*podano dla jednostki dominującej

2 CHARAKTERYSTYKA KRAJOBRAZU

Krajobraz priorytetowy - wielkomiejski, obszary zabudowy mieszkaniowej obejmujący dzielnicę robotniczą Katowice - Murcki. Zwartą niską zabudowę osiedla robotniczego wraz z otaczającą zabudową jednorodzinną, rozległym terenem szpitala, parkiem dzielnicowym oraz dawną willę dyrektora kopalni (obecnie przedszkole).

Krajobraz wskazany jako priorytetowy w wyniku:

- oceny eksperckiej z kryterium ważności ze względu na wyjątkowo dobrze zachowany historyczny układ przestrzenny osiedla robotniczego oraz nagromadzenie zabytkowych budynków mieszkalnych. Krajobraz wyróżnia zestaw cech charakterystycznych, zachowanych w stanie co najmniej dobrym – typowych dla danej epoki historyczno-stylistycznej i kulturowej.

3 WALORY KRAJOBRAZOWE

Walory przyrodnicze

Na terenie jednostki znajduje się dzielnicowy Park Murckowski ze starodrzewem bukowym oraz historyczny park przyszpitalny. Liczne zadrzewienia przyuliczne (aleje). Na obszarze jednostki występuje 6 pomników przyrody.

Walory kulturowe

Osiedle robotnicze - zespół kilkudziesięciu zabytkowych, różnorodnych budynków mieszkalnych i mieszkalno-użytkowych powstałych w różnych okresach. Najstarsza zabudowa przy ul. Bielskiej. Za chronione prawem zabytki uznano zabudowę w rejonie kilku ulic Murcek w Katowicach (Bielska, Wolności, Mruczka, Laskowskiego, Wojtalewicza, Kołodzieja, Baczyńskiego, Samsonowicza oraz plac Kasprowicza), przy których stoją budynki tworzące trzon dzielnicy, decydujące o jej charakterze.

Fizjonomia krajobrazu

Jednostka wyróżniająca się fizjonomicznie spośród otaczających ją lasów. Charakterystyczny układ urbanistyczny o kameralnym charakterze, z niską zabudową osiedla robotniczego wzdłuż ulic oraz z zadrzewieniami przyulicznymi i niewielkim placem głównym (wnętrze urbanistyczne) oraz ogródkami działkowymi i terenem Szpitala Murckiego. W południowej części jednostki znajduje się odosobniony budynek pałacyku książąt pszczyńskich stanowiący niewielką lokalną dominantę bez większych możliwości oglądu. W krajobrazie wyróżnia się nieznacznie wieża współczesnego kościoła. Przez obszar przebiega niebieski turystyczny Katowicki Szlak Spacerowy oraz szlak spacerowy "Kolonia Górnicza Murcki".

4 DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA

ZDJĘCIE NR 1

Murcki, dzielnica robotnicza mieszkaniowa. Większe budynki mieszkalne oddzielone od zespołu mniejszych tworzy uporządkowaną przestrzeń urbanistyczną (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 2

Murcki, dzielnica robotnicza mieszkaniowa. Uporządkowane rozmieszczenie domów (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 3

Murcki. Widok na zabytkowe centrum. W tle charakterystyczna sylweta kościoła. Uporządkowanie urbanistyczne dzielnicy. (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 4

Murcki, ul. Wolności, widoczny charakterystyczny układ urbanistyczny z dużą ilością zieleni towarzyszącej (fot. Bartłomiej Szypuła)

ZDJĘCIE NR 5

Katowice Murcki, ul. Wojtalewicza i Ogród Sensoryczno-Botaniczny. Widoczne osiedle z wielkiej płyty z geometrycznie ułożonymi blokami (fot. Bartłomiej Szypuła)

5 DOKUMENTACJA KARTOGRAFICZNA

POŁOŻENIE KRAJOBRAZU PRIORYTETOWEGO

